

Motion av Christer G Wennerholm (m) m.fl. om vårdvisare

Sverige är ett bra land. Det finns mycket att vara stolt över och mycket som är viktigt att slå vakt om. För oss som är engagerade i Stockholms läns landsting handlar det politiska uppdraget om att främja tillväxt och utveckling samt förse invånarna med bästa tänkbara hälso- och sjukvård. För att klara dessa uppdrag måste vi våga se delar av välfärden som inte fungerar så bra som de borde göra.

I retoriken råder stor enighet kring att de med störst behov av vård skall vara högst prioriterade inom sjukvården. Tyvärr är det långtifrån alltid så i praktiken.

Historier om hur människor med oklara symtombilder skickas runt i sjukvårdssystemet till nackdel både för patienten, personalen och den offentliga ekonomin är många. Särskilt vanligt är fenomenet för patienter med en eller flera psykiatriska åkommor samt för äldre människor.

Olika lösningar är nyckeln till god vård för alla

Såväl utländska aktörer som Vårdförbundet pekar på att c:a 3,5 procent av befolkningen konsumerar c:a 50 procent av de totala sjukvårdskostnaderna. Ungefär hälften av dessa människor är äldre personer. Om bara några av dessa 3,5 procent inte får rätt vård på rätt vårdnivå ökar kostnaden för samhället markant. Dessutom används dyra vårdresurser på ett sätt som gör att tillgängligheten minskar.

Det svenska sjukvårdssystemet har inte tillräckligt tagit till vara denna kunskap. Istället har planeringen utgått från att alla patienter konsumerar mer vård än vad de egentligen behöver och att det därför finns ett egenvärde i att hålla patienter borta från sjukvården.

Få människor uppsöker sjukvården i onödan

Moderaternas övertygelse är att de patienter som är i farozonen för att konsumera betydligt mer vård än de skulle behöva återfinns i den ganska lilla gruppen om 3,5 procent. De allra flesta människor vill nämligen inte gå till doktorn i onödan, och även om de ur ett strikt medicinskt perspektiv gör det från tid till annan är resursförbrukningen försumbar i sammanhanget.

Genom att införa vårdvisare som en lots för det fåtal patienter som är mycket vårdkrävande kan resten av befolkningen åtnjuta en betydligt mer tillgänglig sjukvård som är uppbyggd för att ta emot patienter snarare än att hålla dem borta.

Två anledningar till att patienter med stora vårdbehov inte hamnar rätt

Två huvudsakliga orsaker till att patienter inte hamnar rätt kan urskiljas. Den första har att göra med att ersättningssystemen i vården är för trubbiga. Ersättning utgår antingen per capita utan tillräcklig differentiering, eller per utförd prestation med mycket liten hänsyn till hur vårdkrävande patienten är.

Den andra orsaken till att sjukvården ibland inte fungerar är att de som behöver vården allra mest är svårt sjuka människor. Det betyder att de ofta saknar förmåga att kräva sin rätt och själv välja vårdgivare.

Vårdkrävande patienter skall ges särskild uppmärksamhet

Därför bör Stockholms läns landsting införa särskilda vårdvisare som har till uppgift att lotsa patienter rätt i systemet.

Gruppen av vårdkrävande patienter skall ägnas särskild uppmärksamhet så att deras vård planeras och utförs på bästa möjliga sätt. De utgör en grupp som bör liknas vid förmånskunder i andra verksamheter och ges tillgång till en person som har i uppdrag att ordna en sammanhållen och välfungerande vårdprocess. Vårdvisaren skall kunna arbeta över traditionella huvudmannagränser och vara ett stöd i kontakterna med såväl primär- som sekundärkommunala verksamheter. Det bör också vara möjligt att koppla samman de statliga välfärdssystemen.

Vem kan bli vårdvisare?

Att vara vårdvisare är en viktig uppgift. Det är också en svår uppgift eftersom vårdvisarna måste kombinera djuplodande kunskaper om sjukvårdssystemet med en förmåga att hantera mycket sjuka människor med integritet och respekt. Denna kombination av kunskaper kan finnas på olika håll, men vår utgångspunkt är att vårdvisarna skall ha sin bakgrund i sjukvården. Kanske är det pensionerade läkare eller sjuksköterskor, eller helt enkelt vårdpersonal som vill utveckla nya kunskaper.

Vad gör en vårdvisare?

En vårdvisare måste ha myndighet att se till så att de patienter han/hon företräder verkligen får den vård de har rätt till. Vilka befogenheter vårdvisarna skall föras med är en fråga som måste utredas mer, men exempelvis tror vi att vårdvisaren skall ha rätt att utveckla skraddarsydda vårdprogram samt handla upp såväl läkarbesök som hela vårdepisoder hos både privata och offentliga vårdgivare.

Vårdvisaren är en ny institution som riktar in sig mot de med allra störst vårdbehov. Den roll som sjukvårdsupplysningen har i dagens sjukvårdssystem påverkas inte.

Vem kan komma ifråga för att bli förmånspatient?

Vilka som skall ges tillgång till vårdvisare är en fråga som måste avgöras från fall till fall. Vi tror att exempelvis allmänläkare i primärvården kan ge förslag om vilka patienter som bör ges vårdvisare. Beslut fattas sedan utifrån i förväg uppställda kriterier.

Pilotprojekt

Moderaterna föreslår att ett pilotprojekt för vårdvisare snarast genomförs i någon del av Stockholms läns landsting. Erfarenheterna från detta projekt får sedan ligga till grund för införande på bred front.

Vi föreslår landstingsfullmäktige besluta att uppdra åt landstingsstyrelsen

att snarast starta ett pilotprojekt med vårdvisare inom Stockholms läns landsting enligt intentionerna i motionen

att utifrån de erfarenheter som vunnits i pilotprojektet överväga att införa vårdvisare i hela länet från och med 2008.

Stockholm den 6 oktober 2005

Christer G Wennerholm

Filippa Reinfeldt

Lars Joakim Lundquist

Gunilla Helmersson

Marie Ljungberg Schött

Torbjörn Rosdahl